Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (piata komora)

z 8. mája 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Azylová politika – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 4 ods. 1 a článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) – Konania o poskytovaní medzinárodnej ochrany – Predĺženie šesťmesačnej lehoty na posúdenie zo strany rozhodujúceho orgánu – Veľký počet súčasne podaných žiadostí o medzinárodnú ochranu – Pojem – Zohľadňovanie iných okolností“

Vo veci C-662/23[Zimir] [i],

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 8. novembra 2023 a doručený Súdnemu dvoru 9. novembra 2023, ktorý súvisí s konaním:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

proti

X,

SÚDNY DVOR (piata komora),

v zložení: predsedníčka piatej komory M. L. Arastey Sahún, sudcovia D. Gratsias, E. Regan, J. Passer (spravodajca) a B. Smulders,

generálna advokátka: L. Medina,

tajomník: A. Lamote, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. októbra 2024,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– X, v zastúpení: M. F. Wijngaarden, advocaat, a S. Rafi, experte,

– holandská vláda, v zastúpení: M.K. Bulterman a A. Hanje, splnomocnené zástupkyne,

– česká vláda, v zastúpení: A. Edelmannová, M. Smolek, a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: holandčina.

[i] Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

– francúzska vláda, v zastúpení: R. Bénard, B. Dourthe, O. Duprat-Mazaré a B. Fodda, splnomocnení zástupcovia,

– maďarská vláda, v zastúpení: Z. Biró-Tóth a M. Z. Fehér, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Azema, A. Baeckelmans, F. Blanc a S. Van den Bogaert, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 12. decembra 2024,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60) v spojení s článkom 4 ods. 1 tejto smernice.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť, Holandsko) a X, štátnym príslušníkom tretej krajiny, vo veci nevydania rozhodnutia tohto orgánu o žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt na základe azylu v šesťmesačnej zákonnej lehote.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 3 a 18 smernice 2013/32 uvádzajú:

„(3) Európska rada na svojom osobitnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 súhlasila s prácou vedúcou k vytvoreniu spoločného európskeho azylového systému založenom na plnom a všestrannom uplatňovaní Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ktorý bol zmenený Newyorským protokolom z 31. januára 1967 (ďalej len ‚Ženevský dohovor‘), potvrdzujúc tak zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia a zabezpečujúc, že nikto nebude vrátený tam, kde bol vystavený prenasledovaniu.

…

18. Je v záujme členských štátov aj žiadateľov o medzinárodnú ochranu, aby sa o žiadosti o medzinárodnú ochranu rozhodlo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.“

4 Podľa článku 1, nazvaného „Účel“, tejto smernice:

„Účelom tejto smernice je stanoviť spoločné konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany podľa smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 2011/95/EÚ [z 13. decembra 2011

o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9)].“

5 Článok 4 uvedenej smernice s názvom „Zodpovedné orgány“ v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty určia pre všetky konania rozhodujúci orgán, ktorý bude zodpovedný za náležité posúdenie žiadostí v súlade s touto smernicou. Členské štáty zabezpečia, aby mal tento orgán k dispozícii primerané prostriedky vrátane dostatočného počtu spôsobilých pracovníkov na vykonávanie svojich úloh v súlade s touto smernicou.“

6 Článok 31 tej istej smernice, nazvaný „Konanie o posúdení žiadosti“, stanovuje:

„1. Členské štáty spracujú žiadosti o medzinárodnú ochranu v konaní o posúdení žiadosti podľa základných zásad a záruk kapitoly II.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa konanie o posúdení žiadosti skončilo čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté primerané a úplné posúdenie.

3. Členské štáty zabezpečia, aby sa konanie o posúdení žiadosti skončilo do šiestich mesiacov od podania žiadosti.

Ak sa o žiadosti rozhoduje v rámci konania stanoveného v nariadení [Európskeho parlamentu a Rady] (EÚ) č. 604/2013 [z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31)], šesťmesačná lehota začína plynúť od okamihu, keď sa v súlade s uvedeným nariadením určí členský štát zodpovedný za jej posúdenie, žiadateľ sa zdržiava na území daného členského štátu a v jeho veci začal konať príslušný orgán.

Členské štáty môžu šesťmesačnú lehotu stanovenú v tomto odseku predĺžiť o obdobie, ktoré nepresiahne ďalších deväť mesiacov, ak:

…

b) veľký počet štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti žiada o medzinárodnú ochranu súčasne, v dôsledku čoho je v praxi veľmi ťažké skončiť konanie v šesťmesačnej lehote;

…

Výnimočne môžu členské štáty v riadne odôvodnených prípadoch prekročiť lehotu stanovenú v tomto odseku o najviac tri mesiace, ak je to nevyhnutné na to, aby sa zabezpečilo primerané a úplné posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu.

…

5. Členské štáty skončia konanie o posúdení žiadosti vždy najneskôr v lehote 21 mesiacov od podania žiadosti.

6. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, keď sa do šiestich mesiacov nemôže prijať rozhodnutie, bol dotknutý žiadateľ:

a) informovaný o predĺžení lehoty a

b) na požiadanie dostal informáciu o dôvodoch predĺženia lehoty a časovom rámci, v ktorom možno očakávať rozhodnutie o jeho žiadosti.

…“

Holandské právo

7 Ustanovenie § 42 Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cudzincoch z roku 2000) z 23. novembra 2000 (Stb. 2000, č. 495), stanovuje:

„1. Rozhodnutie o žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt podľa § 28 alebo o povolení na pobyt na dobu neurčitú podľa § 33 sa prijme do šiestich mesiacov od prijatia žiadosti.

…

4. Obdobie uvedené v odseku 1 možno predĺžiť o obdobie, ktoré nepresiahne ďalších deväť mesiacov, ak:

…

b) veľký počet cudzincov žiada o medzinárodnú ochranu súčasne, v dôsledku čoho je v praxi veľmi ťažké skončiť konanie v šesťmesačnej lehote; alebo

…“

8 Štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť prijal 21. septembra 2022 na základe § 42 ods. 4 písm. b) zákona o cudzincoch z roku 2000, ktorým sa do holandského práva preberá článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32, Besluit houdende wijziging van de Vreemdelingencirculaire 2000 (rozhodnutie, ktorým sa mení obežník o cudzincoch z roku 2000, ďalej len „WBV 2022/22“), ktorý platí od 27. septembra 2022. Štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť predĺžil prostredníctvom WBV 2022/22 o deväť mesiacov šesťmesačnú lehotu na posúdenie žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt na základe azylu. Toto rozhodnutie sa vzťahuje na všetky žiadosti podané pred 1. januárom 2023, v prípade ktorých k 27. septembru 2022 ešte neuplynula lehota na posúdenie.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

9 Dňa 10. apríla 2022 podal X, turecký štátny príslušník, žiadosť o medzinárodnú ochranu v Holandsku.

10 Štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť prijal 21. septembra 2022 WBV 2022/22, ktorým predĺžil šesťmesačnú zákonnú lehotu na posúdenie žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt na základe azylu o deväť mesiacov.

11 Dňa 13. októbra 2022 X zaslal štátnemu tajomníkovi pre spravodlivosť a bezpečnosť výzvu z dôvodu, že rozhodnutie nebolo prijaté v šesťmesačnej lehote.

12 Vzhľadom na to, že štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť sa ani po dvoch týždňoch po tejto výzve nevyjadril, X podal žalobu na Rechtbank Den Haag (súd v Haagu, Holandsko).

13 Rozsudkom zo 6. januára 2023 tento súd vyhlásil žalobu X za dôvodnú a rozhodol, že štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť nepredĺžil lehotu na posúdenie žiadostí o udelenie povolenia na prechodný pobyt na základe azylu na základe WBV 2022/22 v súlade so zákonom. Týmto rozsudkom tento súd takisto nariadil tomuto orgánu, aby do ôsmich týždňov odo dňa vyhlásenia rozsudku uskutočnil prvé vypočutie a aby do ôsmich týždňov od tohto prvého vypočutia rozhodol o žiadosti X pod hrozbou pokuty vo výške 100 eur za každý deň omeškania.

14 Štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Raad van State (Štátna rada, Holandsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

15 Na podporu svojho opravného prostriedku uviedol, že na účely uplatnenia § 42 ods. 4 písm. b) zákona o cudzincoch z roku 2000 a článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32 sa nevyžaduje, aby vnútroštátny orgán musel čeliť rýchlemu alebo „prudkému“ nárastu počtu súčasne podaných žiadostí o medzinárodnú ochranu. Tento orgán môže predĺžiť lehotu aj na posúdenie týchto žiadostí v prípade postupného nárastu ich počtu, v spojení s inými okolnosťami, ak je takéto predĺženie nevyhnutné na to, aby sa zabezpečilo primerané a úplné posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu v súlade s požiadavkami článku 31 ods. 2 smernice 2013/32. Štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť ďalej tvrdí, že pri zvažovaní predĺženia lehoty na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu môže zohľadniť počet existujúcich nerozhodnutých prípadoch, keďže to zaťažuje jeho kapacity na vybavenie týchto žiadostí a v praxi to veľmi sťažuje riadne skončenie konania do šiestich mesiacov od ich podania.

16 Dňa 14. apríla 2023 štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť vydal X povolenie na prechodný pobyt na základe azylu a vyplatil mu dlžnú sumu vo forme pokuty.

17 Vnútroštátny súd zastáva názor, že štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť má napriek tomu stále právny záujem na podaní odvolania, keďže týmto opravným prostriedkom spochybňuje rozsudok zo 6. januára 2023, v ktorom Rechtbank Den Haag (súd v Haagu) rozhodol, že tento orgán na základe WBV 2022/22 nepredĺžil lehotu na posúdenie žiadostí o povolenie na prechodný pobyt na základe azylu uvedenú v tomto rozhodnutí v súlade so zákonom.

18 Tento súd poznamenáva, že pojem „súčasne“ v článku 31 ods. 3 treťom pododseku písm. b) smernice 2013/32 by pri širšom výklade znamenal „v krátkom časovom období“, pretože žiadosti o medzinárodnú ochranu sa v skutočnosti zriedka podávajú doslova súčasne. Podľa uvedeného súdu je však napriek tomu potrebné určiť časové rozpätie, počas ktorého dochádza k nárastu počtu takýchto žiadostí, čo by sa mohlo považovať za ich prudký nárast. Okrem toho Raad van State (Štátna rada) vzhľadom na oneskorenie pri zistení takéhoto nárastu poznamenáva, že toto ustanovenie možno účelne uplatniť až po uplynutí určitého času.

19 Vnútroštátny súd si kladie otázku, či smernica 2013/32, v kontexte širšieho výkladu, umožňuje predĺžiť lehotu na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu, ak sa počet žiadostí zvyšuje len postupne, keďže v takom prípade má štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť dostatok času

a príležitostí na zvýšenie svojich kapacít na vybavenie týchto žiadostí. Tento výklad možno prijať, pretože zodpovedá cieľu smernice 2013/32, ktorým je, aby rozhodujúci orgán rozhodoval o žiadostiach o medzinárodnú ochranu čo najrýchlejšie, ale súčasne s náležitou starostlivosťou.

20 Okrem toho tento súd poznamenáva, že článok 31 ods. 2 smernice 2013/32 zohráva úlohu aj pri výklade jej článku 31 ods. 3 treťom pododseku písm. b), keďže stanovuje, že konanie o posúdení musí byť skončené čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté primerané a úplné posúdenie. Vzťah medzi týmito dvoma požiadavkami je preto dôležitý, ale nejasný.

21 Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že pojem „veľký počet“, ktorý sa spája so štátnymi príslušníkmi tretích krajín alebo osobami bez štátnej príslušnosti podávajúcimi žiadosti o medzinárodnú ochranu, je tiež nejasný. Kladie si otázku, či má byť tento počet absolútny, alebo či je možné zohľadniť údaje týkajúce sa toku týchto žiadostí v danom členskom štáte.

22 Tento súd si kladie tiež otázku, či ťažkosti so skončením konania o posúdení žiadostí o medzinárodnú ochranu v šesťmesačnej lehote, uvedenej v článku 31 ods. 3 treťom pododseku písm. b) smernice 2013/32, môžu byť v praxi spôsobené inými okolnosťami než len samotným veľkým počtom takýchto súčasne podaných žiadostí.

23 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. a) Môže rozhodujúci orgán využiť svoju právomoc predĺžiť šesťmesačnú lehotu v prípade nárastu veľkého počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré boli v zmysle článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32 podané súčasne, ak k nárastu tohto veľkého počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu došlo postupne v priebehu určitého obdobia, a v dôsledku toho je v praxi veľmi ťažké skončiť konanie v šesťmesačnej lehote? Ako sa má v tejto súvislosti vykladať slovo ‚súčasne‘?

b) Na základe akých kritérií sa musí posudzovať, či ide o ‚veľký počet‘ žiadostí o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32?

2. Existuje nejaké časové obmedzenie vo vzťahu k obdobiu, v ktorom musí dôjsť k nárastu počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, aby prípad ešte mohol patriť pod článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32? Ak áno, aké dlhé môže byť toto obdobie?

3. Smie sa pri posudzovaní toho, či je v praxi veľmi ťažké skončiť konanie v šesťmesačnej lehote podľa článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32, aj v kontexte článku 4 ods. 1 tejto smernice, prihliadať na okolnosti, ktoré sa nezakladajú na náraste počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, ako je okolnosť, že rozhodujúci orgán sa musí vysporiadať s nevybavenými žiadosťami, ktoré existovali už pred nárastom počtu týchto žiadostí alebo s nedostatkom ľudských zdrojov?“

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

24 Francúzska vláda vo svojich písomných pripomienkach vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, pričom v podstate tvrdila, že spor vo veci samej sa stal bezpredmetným, keďže X bolo povolenie na prechodný pobyt na základe azylu udelené.

25 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, konanie, ktoré upravuje článok 267 ZFEÚ predstavuje nástroj spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi, prostredníctvom ktorého Súdny dvor poskytuje týmto súdom výklad práva Únie potrebný na vyriešenie sporov, ktoré prejednávajú. Odôvodnením návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je formulovanie poradných názorov na všeobecné alebo hypotetické otázky, ale potreba, ktorá je vnútorne spätá s efektívnym riešením určitého sporu. Ako vyplýva zo samotného znenia článku 267 ZFEÚ, požadované rozhodnutie o prejudiciálnej otázke musí byť „nevyhnutné“ na to, aby umožnilo vnútroštátnemu súdu „vydať rozsudok“ vo veci, ktorá mu bola predložená (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, body 44 a 45, ako aj citovaná judikatúra).

26 Súdny dvor tak opakovane pripomenul, že zo znenia a systematiky článku 267 ZFEÚ vyplýva, že prejudiciálne konanie predovšetkým predpokladá, že pred vnútroštátnymi súdmi skutočne prebieha konanie, v rámci ktorého majú vydať rozhodnutie, pri ktorom budú môcť zohľadniť rozsudok v prejudiciálnom konaní (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 46, ako aj citovaná judikatúra).

27 Preto musí Súdny dvor overiť *ex offo*, či spor vo veci samej pretrváva (rozsudok z 13. septembra 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, bod 24).

28 V tejto súvislosti zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že rozsudok zo 6. januára 2023, ktorým Rechtbank den Haag (súd v Haagu) vyhlásil žalobu X za dôvodnú a nariadil štátnemu tajomníkovi pre spravodlivosť a bezpečnosť, aby uskutočnil vypočutie a rozhodol o žiadosti X v lehote, ktorú stanovil, je napadnutý odvolaním na vnútroštátnom súde. Z toho tiež vyplýva, že vydaním povolenia na prechodný pobyt na základe azylu X týmto orgánom 14. apríla 2023 sa neukončil tento spor, ktorý ku dňu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania ešte prebiehal, a že vnútroštátny súd sa domnieva, že uvedený orgán má naďalej záujem na podaní odvolania, pretože rozsudkom napadnutým odvolaním sa rozhodlo, že nepredĺžil lehotu na prijatie rozhodnutia o azyle v súlade so zákonom.

29 Je preto potrebné konštatovať, že konanie vo veci samej stále prebieha na vnútroštátnom súde, ktorý je povinný rozhodnúť o zákonnosti tohto predĺženia, a že odpoveď Súdneho dvora na položené otázky je nevyhnutná na vyriešenie tohto sporu.

30 Za týchto podmienok je návrh na začatie prejudiciálneho konania prípustný.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

31 Svojou prvou a druhou otázkou, ktoré je vhodné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 vykladať v tom zmysle, že šesťmesačnú lehotu stanovenú na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu, uvedenú v tomto ustanovení, môže rozhodujúci orgán predĺžiť o deväť mesiacov v prípade postupného nárastu počtu takýchto žiadostí počas dlhšieho obdobia alebo či na účely uplatnenia tohto ustanovenia je lehota počas ktorej má dôjsť k nárastu tohto počtu, časovo obmedzená.

32 Článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 stanovuje, že členské štáty môžu šesťmesačnú lehotu na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu predĺžiť, ak veľký počet štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti žiada o medzinárodnú ochranu súčasne, v dôsledku čoho je v praxi veľmi ťažké skončiť konanie v tejto lehote.

33 Možnosť členských štátov predĺžiť šesťmesačnú lehotu na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu podľa tohto ustanovenia je teda podmienená splnením troch úzko prepojených a kumulatívnych podmienok, a to po prvé, že žiadosti o takúto ochranu sa podávajú „súčasne“, po druhé, že tieto žiadosti podáva „veľký počet“ štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, a po tretie, že v takom prípade je pre orgány členského štátu „v praxi veľmi ťažké skončiť konanie v šesťmesačnej lehote“. Tieto podmienky, ktoré sú vo vzájomnej závislosti, sa musia vykladať spoločne.

34 Po prvé pokiaľ ide o podmienku, že žiadosti o medzinárodnú ochranu musia byť podané súčasne, treba poznamenať, že žiadne ustanovenie smernice 2013/32 nedefinuje význam a rozsah pojmu „súčasne“. Musí sa preto vykladať v súlade s jeho obvyklým významom v bežnom jazyku, pričom sa zohľadňuje kontext, v ktorom sa používa, a ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou [pozri analogicky rozsudok zo 6. júla 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Obzvlášť závažný trestný čin), C-402/22, EU:C:2023:543, bod 24 a citovanú judikatúru].

35 Podľa svojho obvyklého významu v bežnom jazyku je tento pojem synonymom pojmu „súbežne“, čo v zásade znamená, že veľký počet žiadostí o medzinárodnú ochranu, na ktorý sa odkazuje v článku 31 ods. 3 treťom pododseku písm. b) smernice 2013/32, musí byť podaných súčasne.

36 Vzhľadom na to, ako uviedla generálna advokátka v bode 45 svojich návrhov, keďže žiadosti o medzinárodnú ochranu sa v praxi zriedka podávajú v presne rovnakom čase, takže aby toto ustanovenie nebolo zbavené akéhokoľvek užitočného účinku, pojem „súčasne“ treba chápať ako „v krátkom časovom období“, čo skôr naznačuje, že uvedené ustanovenie sa nevzťahuje na prípad postupného nárastu počtu takýchto žiadostí počas dlhšieho obdobia.

37 Po druhé, pokiaľ ide o podmienku, že žiadostí o medzinárodnú ochranu musí podať „veľký“ počet štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, v obvyklom význame v bežnom jazyku sa pojem „veľký“ vzťahuje na „vysoký“ počet žiadateľov o medzinárodnú ochranu.

38 Keďže smernica 2013/32 neobsahuje žiadne kritériá, ktoré by umožňovali kvantifikovať takýto počet, a to ani v relatívnom vyjadrení, ako generálna advokátka v podstate zdôraznila v bodoch 46 a 48 svojich návrhov, posúdenie, či ide o „veľký počet“ takýchto žiadateľov, sa musí vykonať vzhľadom na obvyklý a predvídateľný tok žiadostí o medzinárodnú ochranu v dotknutom členskom štáte na základe súčasných a historických štatistických trendov. Na to, aby išlo o „veľký počet“ žiadostí o medzinárodnú ochranu podaných „súčasne“ v zmysle článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32, musí preto rozhodujúci orgán na základe porovnávacej analýzy číselných údajov preukázať, že v krátkom časovom období došlo k výraznému nárastu počtu uvedených žiadostí v porovnaní s obvyklým a predvídateľným trendom v dotknutom členskom štáte.

39 Po tretie, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa existencie praktických ťažkostí s ukončením vybavovania veľkého počtu súčasne podaných žiadostí o medzinárodnú ochranu v lehote šiestich mesiacov, posúdenie existencie takýchto ťažkostí sa musí vykonať najmä vzhľadom na povinnosti, ktoré členským štátom vyplývajú z článku 4 ods. 1 smernice 2013/32.

40 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že toto ustanovenie stanovuje, že členské štáty na jednej strane určia pre všetky konania rozhodujúci orgán zodpovedný za náležité posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu v súlade s touto smernicou a na druhej strane zabezpečia, aby mal tento orgán k dispozícii primerané prostriedky, vrátane dostatočného počtu spôsobilých pracovníkov, na vykonávanie svojich úloh v súlade s uvedenou smernicou.

41 Keďže rozhodujúci orgán musí mať nevyhnutné prostriedky na to, aby bol schopný vybaviť obvyklý a predvídateľný tok žiadostí o medzinárodnú ochranu v lehote šiestich mesiacov, iba v prípade výrazného nárastu takýchto žiadostí v krátkom čase, v porovnaní s obvyklým a predvídateľným trendom v danom členskom štáte, sa uvedený orgán pravdepodobne stretne s problémom kapacity na primerané a úplné vybavenie týchto žiadostí v tejto lehote.

42 Naopak, ak sa počet žiadostí o medzinárodnú ochranu postupne zvyšuje počas dlhšieho časového obdobia, dotknutý členský štát musí prijať opatrenia v súlade s článkom 4 ods. 1 smernice 2013/32, aby prispôsobil svoje kapacity vybaveniu takýchto žiadostí. Dĺžka lehoty, ktorá sa má zohľadniť na účely výkladu článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32, teda nesmie presiahnuť čas nevyhnutný na to, aby členský štát zvýšil prostriedky, ktoré má rozhodujúci orgán k dispozícii na rozhodnutie, a aby mal opäť dostatočnú kapacitu na vybavenie týchto žiadostí v súlade s touto smernicou.

43 Po štvrté z odôvodnení 3 a 18 smernice 2013/32 vyplýva, že cieľom tejto smernice je vytvoriť spoločný európsky azylový systém, v ktorom by sa malo o žiadostiach o medzinárodnú ochranu rozhodovať čo najskôr bez toho, aby bolo dotknuté vykonanie primeraného a úplného posúdenia.

44 Je pravda, že možnosti predĺženia šesťmesačnej lehoty stanovené v článku 31 ods. 3 smernice 2013/32 boli zavedené s cieľom reagovať na osobitné situácie, ktoré odôvodňujú dlhšiu lehotu na posúdenie, aby bolo možné zaručiť primerané a úplné posúdenie týchto situácií.

45 Ako však vyplýva z bodov 41 a 42 tohto rozsudku, len v prípade, ak sa počet žiadostí o medzinárodnú ochranu výrazne a v krátkom časovom období zvýšil, je pravdepodobné, že rozhodujúci orgán narazí na problém s kapacitou na vybavenie týchto žiadostí počas šesťmesačnej lehoty na posúdenie, čo by odôvodňovalo predĺženie tejto lehoty podľa článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32.

46 Výklad článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32, ktorý umožňuje členskému štátu predĺžiť šesťmesačnú lehotu na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu v prípade postupného nárastu počtu takýchto žiadostí počas dlhšieho obdobia, by preto ohrozil cieľ sledovaný touto smernicou.

47 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 sa uplatňuje v prípade výrazného nárastu počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu v krátkom časovom období v porovnaní s obvyklým a predvídateľným trendom v dotknutom členskom štáte, a preto sa nevzťahuje na prípad postupného nárastu počtu takýchto žiadostí počas dlhšieho obdobia.

48 Existuje teda obmedzenie obdobia, počas ktorého musí dôjsť k nárastu počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, aby sa naň vzťahoval článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32, pričom toto obdobie nesmie presiahnuť čas nevyhnutný na to, aby členský štát zvýšil prostriedky poskytnuté rozhodujúcemu orgánu a mal znovu dostatočnú kapacitu na vybavenie žiadostí o medzinárodnú ochranu prijatých v rámci šesťmesačnej lehoty stanovenej v tomto

ustanovení v súlade s povinnosťami vyplývajúcimi z článku 4 ods. 1 tejto smernice. Tento potrebný čas sa musí posudzovať z hľadiska času nevyhnutného na nábor a odbornú prípravu spôsobilých pracovníkov, ktorí by primeraným a úplným spôsobom vybavili prijaté žiadosti o medzinárodnú ochranu.

49 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 sa má vykladať v tom zmysle, že šesťmesačnú lehotu stanovenú na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu, uvedenú v tomto ustanovení, môže rozhodujúci orgán predĺžiť o deväť mesiacov v prípade, že v krátkom časovom období dôjde k výraznému nárastu počtu týchto žiadostí v porovnaní s obvyklým a predvídateľným trendom v dotknutom členskom štáte, čo vylučuje situáciu charakterizovanú postupným nárastom počtu uvedených žiadostí počas dlhého obdobia.

O tretej otázke

50 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 1 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že ťažkosti s ukončením konania o posúdení žiadostí o medzinárodnú ochranu v šesťmesačnej lehote môžu v praxi vyplývať z iných okolností, než je veľký počet týchto súčasne podaných žiadostí, ako je napríklad predchádzajúca existencia veľkého množstva nevybavených žiadostí alebo nedostatočný počet pracovníkov rozhodujúceho orgánu.

51 Zo znenia článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32 vyplýva, že praktické ťažkosti pri dodržiavaní šesťmesačnej lehoty na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré odôvodňujú predĺženie tejto lehoty podľa tohto ustanovenia, musia byť spôsobené veľkým počtom štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktorí súčasne požiadali o medzinárodnú ochranu.

52 Pripustiť, aby iné okolnosti ako veľký počet súčasne podaných žiadostí o medzinárodnú ochranu odôvodňovali predĺženie lehoty na posúdenie podľa uvedeného ustanovenia, by znamenalo porušenie povinností, ktoré členským štátom vyplývajú z článku 4 ods. 1 tejto smernice, ako je uvedené v bode 40 tohto rozsudku.

53 Pokiaľ z tohto ustanovenia vyplýva, že dotknutý členský štát musí zabezpečiť, aby bol rozhodujúci orgán schopný vyrovnať sa s výkyvmi v počte žiadostí o medzinárodnú ochranu, ak počet takýchto žiadostí zodpovedá obvyklému a predvídateľnému trendu, znamená to, že tento členský štát poskytol prostriedky na to, aby tento orgán mal primeranú kapacitu na vybavenie. Naopak, ak nastanú nepredvídateľné okolnosti, ako napríklad prudký nárast počtu uvedených súčasne podaných žiadostí, nemožno očakávať, že členský štát splní svoje povinnosti v požadovanej šesťmesačnej lehote, pretože pôvodne poskytnuté prostriedky nemusia byť dostatočné a členský štát nemusí byť schopný okamžite reagovať na dodatočné potreby, najmä pokiaľ ide o personál, ktoré si tento nárast vyžaduje.

54 Hoci členské štáty musia zabezpečiť posilnenie ľudských zdrojov rozhodujúceho orgánu v prípade nárastu počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, nemožno očakávať, že budú schopné okamžite pokryť dodatočné personálne potreby vyplývajúce z výrazného zvýšenia počtu takýchto žiadostí v krátkom časovom období v porovnaní s obvyklým a predvídateľným trendom v dotknutom členskom štáte. Preto im musí byť poskytnutý čas potrebný na zvýšenie prostriedkov, ktoré má rozhodujúci orgán k dispozícii, a znovu musia mať dostatočnú kapacitu na vybavenie týchto

žiadostí v súlade s touto smernicou. Preto sa v článku 31 ods. 3 treťom pododseku písm. b) smernice 2013/32 stanovuje možnosť predĺženia lehoty na posúdenie uvedených žiadostí o obdobie, ktoré nepresiahne ďalších deväť mesiacov.

55 Z toho vyplýva, že počet žiadostí o medzinárodnú ochranu čakajúcich na vybavenie v čase výrazného nárastu počtu týchto súčasne podaných žiadostí nemôže sám osebe predstavovať okolnosť odôvodňujúcu predĺženie podľa článku 31 ods. 3 tretieho pododseku písm. b) smernice 2013/32. Ak počet týchto žiadostí zostáva počas dlhého časového obdobia vysoký, prináleží členskému štátu, aby poskytol rozhodujúcemu orgánu primerané prostriedky na zabezpečenie dostatočnej kapacity na vybavenie v súlade s článkom 4 ods. 1 tejto smernice.

56 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 1 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že ťažkosti s ukončením konania o posúdení žiadostí o medzinárodnú ochranu v šesťmesačnej lehote v praxi nemôžu byť spôsobené inými okolnosťami než veľkým počtom týchto súčasne podaných žiadostí, ako napríklad predchádzajúcou existenciou veľkého množstva nevybavených žiadostí alebo nedostatočným počtom pracovníkov rozhodujúceho orgánu.

O trovách

57 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (piata komora) rozhodol takto:

1. **Článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   šesťmesačnú lehotu stanovenú na posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu, uvedenú v tomto ustanovení, môže rozhodujúci orgán predĺžiť o deväť mesiacov v prípade, že v krátkom časovom období dôjde k výraznému nárastu počtu týchto žiadostí v porovnaní s obvyklým a predvídateľným trendom v dotknutom členskom štáte, čo vylučuje situáciu charakterizovanú postupným nárastom počtu uvedených žiadostí počas dlhého obdobia.

2. **Článok 31 ods. 3 tretí pododsek písm. b) smernice 2013/32 v spojení s článkom 4 ods. 1 tejto smernice**

   sa má vykladať v tom zmysle, že:

   ťažkosti s ukončením konania o posúdení žiadostí o medzinárodnú ochranu v šesťmesačnej lehote v praxi nemôžu byť spôsobené inými okolnosťami než veľkým počtom týchto súčasne podaných žiadostí, ako napríklad predchádzajúcou existenciou

veľkého množstva nevybavených žiadostí alebo nedostatočným počtom pracovníkov rozhodujúceho orgánu.

Podpisy